

Mahjas Weefis.

Ar pašca wifuschešļa augsta Reifara wehlešānu.

Mahjas Weefis īsuahk weentreis pa nedetu.

26. gada-

gahjums.

Malka ar peesūstīšānu par paši:
Ar Beelikumu: par gadu 2 r. 35 l.
bes Beelikuma: par gadu 1 " 60 "
Ar Beelikumu: par 1/2 gadu 1 " 25 "
bes Beelikuma: par 1/2 gadu — " 85 "

Malka bes peesūstīšānas Rīgā:
Ar Beelikumu: par gadu 1 r. 75 l.
bes Beelikuma: par gadu 1 " — "
Ar Beelikumu: par 1/2 gadu — " 90 "
bes Beelikuma: par 1/2 gadu — " 55 "

Mahjas Weefis teel īsdots sešdeņādm no plst. 10 fablot.

Malka par fludināšānu:
par weenas flejas īmalku rakstu (Petit)-
rindu, jeb to weetu, ko taħda rinda cenem,
malka 8 lap.

Redakcija un ešpedīcija Rīgā,
Ernst Plates bišču- un grahmatu-
drūtawā un ģurta-lecturē pee Reštera
bašnizā.

Rādītājs. Jaunatāhs sīnas. Telegrafa sīnas. Cēlšāsemes sīnas: Rīga, Mītaure, Jaun-Abolene, Bez-Drusti, Kuršeme, Jelgawa, Pehrāwa, Tehrāwa, Rēwēle, Pēterburga, Māstawa, Dweša, Dweša, Woronešča. — Ahršemes sīnas: Frančija, Grekija, Armenija, Amerika. — Kas cēwehrojāms pee pagāsta amata darīšānādm? Māsa māhte jeb ūstijama līdš nahwei. Rudens dwešma u. t. pr. — Peelikumā: Labam ģrietajām ir dauts cēwehrojāms. Graudi un seebi.

Jaunatāhs sīnas.

Rīga. Wīdšemes brunenezības kahtīgāis rudens konwents, ka „Rīg. Jtg.“ dabujuse sīnāht, tīkšot fāfauts ūf 12. Oktobri.

— Swehtdeenu, 20. Septembri, buhs Rīg. Patw. beedribā teatris, ūf ko teatra draugus daram ūfmanīgus.

Trīkate. Rakti no 8. ūf 9. Septembri šcho puši eesabla apmekleht wīfai nepatīkšāms weefis, proti pīrma un deesgan sīpra naktšālna, kura šew par laupijumu līdš nehma negarawo labību un jahti seedoršāhs puķites, par kurāhm mīhsu jaunawās wehl šchodeen loti waimāna.

R. V. B.

Kuršeme. Kuršemē šchīnt gadā ir pawīfam 5865 jaunekli, kureem pehz fāwa wezuma nahletos eestāhtees kara-deenāstā. Īf šcha šchaitā, ka „Kurš. gub. aw.“ sīno, ja-eeestāhāhs: īf Dobeles aprīnka 268, īf Bauslas aprīnka 144, īf Tukumā aprīnka 133, īf Talsu aprīnka 146, īf Kuldīgās aprīnka 172, īf Wentpīls aprīnka 102, īf Aīspūtes aprīnka 147, īf Grobīnās aprīnka 167, īf Jaunjelgawās aprīnka 183 un īf Jūkstes aprīnka 148 jaunekteem, tā tad pawīfam kopā no 5865 jaunekteem ja-eeestāhāhs kara-deenēstā 1610 jaunekteem.

Starokonstantīnawā, Bolīnijas gub. Swīnānāhs fāhšchās semneeki, ka fenakti jaw sīnots, bīj leegūšchēs, cenīhtājam weetīgājam preesterim īfdot bāšnizās atšlehgās; polīzija tadeht wīnus apšuhdeja, ka nebīj paklausījūšchī polīzijas šchīni sīnā dotāhm pawehlehm. Šchī prozese nu nobeigta, un wīfī 212 apšuhdfetee semneeki at-tāīnoti. Par eemesleem, zaur kureem zehlahs šchēlšchānāhs stārp draudsi un wīnās dwehšefu ganu, prozese atklāhja šchāhdus: Preesteris Sawīzīšis grībeja buhweht pagrābu, bet wājādīgās naudas tam īstuhka. Wīnšch tadeht no semneekem pāgehreja, lai no bāšnizās naudas tam dodot 80 rubl. Semneeki atrāīdīja šcho luhgumu. Grībedāms atreebtees, wīnšch latru reīfī pehz deewkālpošchānās wīfu draudsi eeslehdā bāšnizā un tā wīnu tur tureja līdš wakaram. Šchāhdu fāwu īstureschānos wīnšch turpīnāja, līdš semneeki tam pehdīgi īfdewa pāgehretos 80 rbl. Bes tam wīnšch amata darīšchānās nehma loti augstū maksu. Tā par peem. par krustāmo

sīhmi wīnšch nehma 3 rbl. naudā un bes tam wehl 9 deenas līka nokālpot. Kas grībeja preezetees, tam eepreekšch wājādseja īfukt labību preekšch Sawīzīka. Un kad draudse fāhla kurneht, tad Sawīzīšis fāwās luhgšchānās īfluhdsāhs, lai bāds un fehgās nahltu par Swīnānāhs fāhšchū. To, kas negrībeja strāhdāht wīnam par labu, wīnšch nosodīja ar 2 nedelu gawēšchānu; bes tam Sawīzīšis pats alāsch kawēja deewkālpošchānu, tadeht ka peedsehris bīja nonāhīšis bāšnizā. Semneeki gan fūhdseja pee bāšnizteešās, bet nelo-nehldseja; tā tad wīni pehdīgi fādūhšchojāhs, ne-īfdodāmi bāšnizās atšlehgū; semneeki tika apšuhdīeti, bet leelāis godawīhris dabuja tanku weetu zītā aprīnki.

Anglīja. Par Irlandes buhšchānu Anglu awīse „Teims“ pāšneeds labdu garaku rakstu, ko mehš šchē īhšumā peemīnēsim. Sawā rakstā mīneta awīse nahl pee tā gala spēreduma, ka Angtu wāldībāi buhtu pee teem sīngrakeem līdšleekem jākerāhs, sīhmejotees ūf Irlandi. Par šcha rakstā zehloni cerauga labdu sīnu, kas „Teimsfai“ peesūhtīs īf Dublīnās. Šchīni rakstā teel sīnots, ka Irlandes nemeerneeku fābeedribā nodomājuse, ahtarki meeru semei nedot, līdš sēmes līkums nebuhtu pīlnīgi atšīhtis un tomehr leelākā mehā ūf nemeereem rīhkotees. Šchī sīna, ka nupat mīnejām, Angtu awīsei bīja par eemeslu, par Irlandi īflāīst īhpāschu rakstu, kas wāldību ūfāzīna, lai tā pee sīngrakeem līdšleekem kertos. Wīna rakstā, ka līdš šchīm nekāhda labošchānāhs Irlandē nawmanāma. Nemeerneeku fābeedribā eesot tā wānīgā, kas Irlandei fāwūs līkums ūsteepjot. Wāldībās līkumeem neteekot paklausītis. Kāhds eemeslīs gan tē warot buht? Kā tas nahkotees, ka Irlandes tautas labūmi wīfās Anglijās labumeem preeī strāhdājot. Šchāhda buhšchāna ne-eesot pāzeešchāma. Godīgi laudīs, zīf spēhdāmī, atturāhs no nemeerneeku fābeedribās. Wīna (proti nemeerneeku fābeedribā) nekāhdu atbālstīšchānu no fīrgotāju un zītu amatu un fabrikū fābeedribāhm nedabūhn, un tomehr wīna ūsturāhs bes šchāhdās atbālstīšchānās. Tagad tas laīks nahzīs, kur nopeetnīs zīhnīšchī ja-eesāhl. Nahlamee pāhri mehnešchū rahdīšchot, kas dabūšchot wairā eespehjas. Nemeerneeku fābeedribā, ka protāms, tīl īlgi war pāstāhweht, kamehr wāldība nespeesch,

ka tas no wīnās dotāis sēmes-līkums preekšch Irlandes teel eeweests. Zīf īlgi lai šchāhda buhšchāna Irlandē pāstāhwi? Wāldībās ūfdewūms īf tas, ka wīna ūf šcho jāntājūnu dōd atbīldi. Wāldībāi tīkai īf tā wārā rokā, reegrosīht kahtību Irlandē; wāldībāi par to jāgāhda, ka tee spēhki, kas Irlandi ūf nemeereem ūfmušīna, teel apšpeestī.

Aīzija. Kārsch tagad Aīzīstānē mītejees, Aīzīstānās emīrs Abduramāns pāhšchēhīs fāwu pretīneeku Ģjūbu kahnū. 10. Septembri bīja kautīnšch un šchīni kautīnā tīka Ģjūbs kahnš fāfauts, tā ka wīnam bīja ūf Herātu ja-āīšcheg. Zīf īlgi Aīzīstānē meers pāstāhwehs, to sīnāms tagad newar nosāzīht, jo kad Ģjūbam kahnām atkal īfdodāhs jāunūs kara-pulkus fādabūht, tad wīnšch atkal fāhl karu. Pat šchoreīs Abduramāns nebuhtu Ģjūbu kahnū fāfāhwiš, ja no Ģjūba kahnā kara-spēhka nebuhtu dīwī kara-pulki āīšchegūšchī projam. Anglīja ar fāweem tur stāhwošchēem kara-pulkeem neehma dalību, lai gan kāhda polītīkās partīja Anglījā pāgehreja, lai Anglīja šchīni karā ar fāweem kara-pulkeem eemāīstos.

Telegrafa sīnas.

Māstawā, 16. Septembri, pehz pūdeenas. Wīfā boschu-fehta, īfnemot tīkai kāhdās māgāsīnās, īf nodeguse. Ūgūnsgrēhks wehl turpīnānāhs. Šchāhde leelīfka.

Māstawā, 16. Septembri, wakarā. Ūgūns apdšchsta. Šchāhdi rehīna ūf 2 1/2 mil. rubl. Wīfā bīja apdrošchīnāts.

Pēterburgā, 17. Septembri. Mīnīstru kōmīteja, ka dīstādāms, nospreeduse eeweestī telefonūs krewījā.

— Grafā Lorīs Mekīlowā pāhbraukšchāna īf ahršemehm top gāīdīta Oktobea pīrmās deenās.

Kronstātā, 17. Septembri. Keīfara Māještete wakar notureja 7-stundīgu smotru kugeem, kas pāhbraukūšchī īf Klufāhs un Wīdūs jūhrahm. Wīfās pawehles tapa īfdarītās ar leelāko weīlību, par ko eemantoja Keīfārīfku pāteizību.

Pēschta, 28. (16.) Septembri. Wālstīšchāpūze šchodeen tapa atklāhta ar trona runu, kurā Keīfārs apteezīnāja labu fātlīšchānos ar zītāhm wālstīm un īfšāzīja zeešchū zerību, ka meers palīks netrauzēts.

Ceļšjemes īnas.

Rīga. Lihds ar jaukās wafaras beigabm un peebredošā rudens sahluma top swabadā saumu dšihwe ar ceļšjēgu mahjas dšihwi pabmainita. Pasaigafchanu un isbraukfchanu weetā salumās, sahlās balles, teatri un koncertes u. t. pr. sahlās. Šho cewehrodamaš ir wišas beedribas fawu rudens fesonu eesahlfufčas. Bet neteel ween gahdats par ispreefafchanos un laika pakawefchanu, teel ari gahdats par prahta un gara attihstibu un pazilafchanu un firds isglitibu. Ari Rigaš Latweefchu beedriba ir fawu ceļšjēgu dšihwi pilnigi eesahlfufe un jaw pahra weefīgus wafarus isrihkojufe un teatri israhdi-juste. Gramatas is bibliotekas teel isdotas jaw no Augusta mehnescha eesahlfuma. Tapat ari dseefafchanas prowes top ar atjaunoteem spēheem uszihtigi ween noturetas. Swehdeenas flola, kas par wafaras laiku bija flehgtā, tapa pagahjufchā swehdeenā eesahlfā. Kas warbuht wehl wehletos peedalitees, war peeteitees pee beedribas skolotaja Uhrgal fga. Jautajumu isflaidrofanas wafari ari patlaban eesahlfufchees un taps turpmat tapat kā agrafajōs gahdōs notureti peektdeenas no plst. 8 1/2 lihds 10 wafarā. Tā mehš redsam, ka beedriba zil ween eespehjamš, fawu mehrti zeufchahš panahft. R dt.

Rigaš-Tuluma dseefafzefā, kā Bahju awiufchu lastitajeem finots, isrihko tilai fchahdus brauzeenu: Swehtd., no 13. Septembra sahlot 1881:

Brauzeenu № 51, kas Rigaš isbrauz	9 50 rihā.
№ 63, " " "	11 45 "
№ 53, " " "	6 — waf.
№ 52, " " atbrauz	8 45 rihā.
№ 54, " " "	5 30 pj. p.
№ 64, " " "	7 30 waf.

Darba deenas, sahlot no pirmdeenas, 14. Septembra 1881:

Brauzeenu № 51, kas Rigaš isbrauz	9 50 rihā.
№ 53, " " "	6 — waf.
№ 52, " " atbrauz	8 45 rihā.
№ 54, " " "	5 30 pj. p.

Peē Puhpes peecturehš brauzeens № 52, newiē, kā lihds fchim, brauzeens № 56.

No pirmdeenas, 14. Septembra, sahlot, brauzeeni wairš nepeefura Gdinburgā.

Widsemes luterijibas konsistorijā, kas otrdeen fawu rudens-juridiku atklahja, efot peetei-ufchees diwi deewahrdū kandidati, v. Hirschheidt un Spalwin lungi.

Sawwafigns naktš patruļas nu jaw ari pilsehta usahlfufchas sahtigi stajaght aplahrt.

Aufstam laikam sahlotees, literariski-praktiski birgeru fabeedriba dara finanu, ka wina ari fchini seemā gahdahš par mallas pahrdofchanu sikhlas dalaš tahdeem nabadsigeem eedshwotajeem, kas nespehji to afim dirft. Mallas fehta atrodahš Suworow-eelā № 60. Mallā top isdota tilai pret mahrlahm, kas pehrlamas: 1) pee nandara P. Medna fga, Suworow-eelā № 68; 2) pee G. W. Müller fga, Rungueelā № 14, un 3) pee W. Kleinenberg fga, leelā Smilfchu-eelā № 2, ee-eja no leelahš Jehlab-eelas. Mahrlas ir dabujamas us wis-masalahm dalaht, pat us 1/40 afi, kas 10 kap. makfa.

Jonatana beedribā tika swehtdeen, 13. Septembri fch. g. no beedribas dseedatajeem teatra un dseefafchanas wafars isrihlots, kura eenah-lums fchihš beedribas skolotajam Bilinsky fgam nahja par labu. Spehleja behdu-lugu „Pats fawās mahjās” un opereti „Muzeneeks un muzeneze.” No dseefajumu uswedumeem publika

usnehma gandrihš katru gabalu ar labpatil-fchanu. — is.

Pahrdaugawa. „Mahjas W.” fawā laika rakstija par 6 Latw. beedribahm, kas gada eesahlfumā Pahrdaugawā atrodahš; bet tagad, kur gads eet us beigabm, us Daugawas kreifā kraista atliufchahš til wehl 4 no fchim beedribahm: Pahrdaugawas Latweefchu labdarifchanas beedriba un behru-lahdes: Jonatana, Zeribas un Tornalaina beedribas. Schim 4 Pahrdaugawas beedribahm, noluhkojotees us wina atfchirteem apgabaleem, wajag un ari war pastahweht un ar augteem darbotees, ja til ween dauds mas pee laika tiftu nolihdsfets tahm pretibahm, kahdas te wehl aifweenu atrodahš: fapultfchu nepilnigā apmelle-fchanā, fapultfchu deenas-kahrtibas eepreel-fchigā ne-iffinofchanā, beedribas preel-fchneeku daschlahrtigā patwahigā un pahrsteigtā fapultfchu wadi-fchanā, kahrtibā pehji beedribas goda-amateem, beedribas preel-fchneezibas lozeklu daudskahrtigā pahrdrofhā un neweiklā darboshanā un fapultfchu teefibu un peenahlfumu wahjā cewehrofhana.

Peē Pahrdaugawas latwifku beedribu pilnahm fapulzehm tas reti peedshwots, ka beedri gan fanahft pa swehtdeenam fawas eemahlfafchanas isdariht un ari it stipri peedalahš pee ziteem fcho beedribu isgahdajumeem waj isrihkojumeem, bet pilnahš fapulzes, kas fawu swarigu darbu deht jo wairaf buhtu ja-cewehro, wina daudstieis it masā flaitli mehds apmelleht. Tē tad nu wehlat zefahš tahdas pretibas, kahdas daschahm muhsu Pahrdaugawas beedribahm fawā laika bijufchahš ja-iszeefch tapehji ween, ka daschi beedri, kas aif weenaldshibas us pilnahm fapulzehm nebij atnahlfufchi, pehjal tapa daschahm beedribas it pareifahm darifchanahm par duhschigeem pre-tineekem. Weenprahrtigā un samanigā darbo-fchanahš ihpafchi fchiniš wehtrainōs laifōs pee Latweefcheem wisās mēhās loti wajadšigā; zere-fim, ka ari Pahrdaugawas Latweefchi fawu beedribu pilnahš fapulzes, kas nu rudeni un seemā sahlš notikt, stipri apmellehš. Ari buhtu loti jawehlahš, ka kairas pilnahš fapulzes deenas-kahrtiba lihds ar fapulzes deenu eepreel-fchus tiftu it pilnigi isfludinata; tas beedribai diwlahrtigi deretu: weenlahrt tas winai atnestu to labumu, ka beedri apspreefchamo preel-fchmetu tuwaki apdomajot, justos wairaf pamudinati, fapulzi apmelleht, us to tee tahdā wihš wairaf eespehjuufchi fagatawotees un leeta pate zaur to atraftu dšitalu pahrunafchanu un pabalstifchanu; otrlahrt zaur deenas-kahrtibas pasinofchanu swe-fchi laudis mahjitos beedribas nopeetnibu un derigumu pasiht un wairaf eedotos beedribā par lozekteem. Tapat buhtu jawehlahš, ka tagadeju Pahrdaugawas 4 beedribu deht weenprahrtigi taptu apgahdats — preel-fch wisa gada eepreel-fchus isfludinats — ihpafchi preel-fchneezibu, komiteju, komifiju un pilnu fapultfchu norahdi-ditajs, kam wajadsetu tā buht fastahditam, ka no fchahm beedribu fapulzehm ne weena otru nejauz. Jo beidsamā laikā gadijeēs un turpmat wehl wairaf waretu notikt — ka daschi un it dauds beedri peeder wisās 4 Pahrdaugawas beedribās un ka nesinafchanas deht fapulzes daschreis noliktas us weenu un to paschu deenu un laiku, tā ka weena waj otra fapulze zaur to bijufe nepilnigā — zaur to beedribu darbo-fchanahš stipri zeech. Tahlat daschās Pahrdau-gawas latwiflās beedribās gadijeēs, ka preel-fch-neeki naw lahufufchi us fapulzehm spreeft par jautajumeem, kas wineem naw bijufchi pa prah-tam, waj kuroš pret preel-fchneezibahm kahdas fuhdsibas tufufchahš issazitas; bet tahda patwah-liga darboshanahš, kas beedribai sinams ir loti

flahdiga pee usplaukfchanas, waretu wislabaki zaur to nowehrft, ka pilnas fapulzes few eezet ihpafchus wadonus; kad us tahdahm fapulzehm neelchahš wis waditees no beedribas preel-fchneeka, tad preel-fchneezibai top atnemtā tā wara, beedribā apspreeft jautajumus un pahrspreedumus, kas grostos pret winas prahju un wehlefhanos. Kad tahlat daschi beedri wairaf cewehrotu leetu paschu, neta fawu personu, tad sinams wina ari nepeelshjigi nedshitos, tilai pehji goda-ama-teem, waj tee ar teem apradufchi — us to is-glihtoti — darbotees, waj ne, tad Pahrdau-gawas palihdsibas beedribās nahftu par wadoneem freetni Latweefchu wihri, kam usfkats un zeeni-fchana pee laudim, kuroš krtifigā mihlestiba mudina us palihdsibas isgahdafchanu, kur wa-jaga; tad redsetum beedribas goda-amatos wih-rus, kas tikumigi stipri un ar gaischu prahju un weiklu idarifchanu spehji fchihš beedribas pareifi wadiht, ka winas us fawa darba-lauka il reis cewehrotu fawu spehku un spehka pareifi isleekafchanu, lai neparahdahš apnifshanas. Ari buhtu loti wajadšigā, ka fchihš beedribas fawus gada-pahrsfkatus il reis tiftu nodrukahft latwif-tōs laifrafkōs, kas beedribahm paschahm zeltu freetnas ustijibas un zitahm lihdsigahm eestah-dehm buhtu par labu preel-fchshimi un attap-fchanos. B. R.

Großmanis, kas walstebankā 80,000 rubl. issaga, kā „Nowosti” sino, efot dšimijš Mitš-neeks. 1874. gadā winfch aifbrauzis us Be-terburgu, un kā weiklis jaunelis ar labu flo-las mahjibu, drihfi atradis weetu Nelsena bankas-kantori. No eesahlfuma winfch ari tee-fcham isturejeēs it godigi, bet reisi, kad tam bijis usdots daschadu papibra-naudu, pamifam 4000 rbl. wehribā, eerakstihft gramatas, tas ar teem laideēs lapās — pahr robeschu. Wifš puhlini, wina zeeti dabuht, bija weitigi. — Tē pehji 3 gadeem Nelsena kantori eerodahš — atkal Grofš-manis, ar 4000 rubteem, un lihds fchehligā balfi, lai peedodot fcha noseegumu, kuru winfch jaunibas weeglprahrtibā, no trubkuma speests, pasrahdajis. Naudu fchis spehjoj tagad atdot, tadeht ka tehws nomiris un atstahjis labu ka-pitalu, tagad atkal gribot godigu dšihwi weft. Nelsens winam peedewa padarito noseegumu, bet tomeht deenestā wairš nepeenehma. Grofš-manis pa tam fawu mantu isfchlehrdejis, pee-nehma weetu pee Austrijas fuhfna sun wehlat dabuja amatu walstebankā. Bet godiga dšihwe winam jaw nebija wairš pa prahtam. Walstebankā 4 mehneschus sabijis, tas padarija jaunu sahdshibu, jaw 80,000 rublu leelu, un tad de-wahš projam. Bet tas nesen tizis fakertis ail Rigaš. Seeweete, kas lihds ar wina apzeeti-tuata, efot kahda bankera meita, kas weiklaji sagli eemihleufchēš un bijufe nodomajufe, wina listeni daliht.

Ritauere. No tureenas „B. W.” pasneel-fchahdu rakstu: No Ritaueres mums kahde tureenas draudšes lozeklis peefuhfta wehstuli, kuro teel aprakstis spredikis, kahdu Jaunpils draudšes mahjitajs 30. Augusta turejis Ritaueres basnijā. Wehstulē issazitas daschadas fuhdsibas, kuras mehš te nenodrukajam, tadeht ka tahš neder preel-fch laifraksta, bet weenu weetu newaram at-stahft ne-cewehrotu, jo wina sino par kahdu Kaju apwainofchanu, kas Ritaueres basnijā issazita no kanzeles. Schi weeta flant tā:

„Spredikis mahjitajs teiza: „Lai zihnijotees pret teem wihreem un pret teem laifraksteem, kur laudis farihdot pret lungeem un pret teem, lai Deewahrdus fludinot, un kuzi gan behwejotees laudis us attihstibu wedot, bet wineem tilai wina

mantu nosogot." Kad nu pehz spredika lahdi draudses lozekli (weens konwenta wihrs, weens pagasta preekschneeks un weens pagasta weetneeks) gehrbkambari no mahzitaja kunga islubdsahs farunu, un tad lubdsu wineem fazibt, kuri tee laikraksti esot, kas ta faribda us cenaidu pret kungeem un pret teem, kas Deewwahredus fludina, un kuri laudim nosog winau mantu, tad mahzitaja kungs isflaidroschanas weeta atbildejis ar: "Uhrä! Uhrä pa durwim!" un: "Waj Zuhß nahfuschu te par manu sprediki spreedumu dot?" Kad nu minetee draudses lozekli winam sawu luhgumu meerigi un pecklahjigi atjaunoja un teiza, ka wini ne-efot pahfuschu par wina sprediki dot spreedumu, bet tikai lubgt, lai wineem fazitu, kuri tee wihri un laikraksti, pret kureem jagihnahs, jo wini labpraht gribetu no tabdeem fargatees, un negribetu sewi laut apsaht, tad mahzitajs atbildeja: "Dee ir Latweeschu laikraksti, Latweeschu awises; waj Zuhß tos netafai?" Zautataji teiza, ka lasot daschas gan, bet nesinot kuras Latweeschu awises tahs wainigahs, waj tahs, kas Zelgawa teek islaistas, tahs ta fauktas "Latweeschu Awises" jeb zitas. Mahzitaja kungs atbildeja: Nu, kad Zuhß tahs lasitu, tad Zuhß gan swehtibu mantotu." PeHz tam winsch atkal bes lahda eemeßla peepeßchi uskleedsa: "Uhrä, uhrä pa durwim!" Nu jautataji islubdsahs isflaidroschanu, zaur lo tee efot ispelnijuschi, ka us wineem schai swehta weeta ta brehjot, jo wini tikai ar pascha mahzitaja kungu schi runajot, bet flaidras atbildeß nedobujuschi — bija peeßpeßti aiseet.

Meßs wisam schim stahstam nebuhtu tizejuschi, ja kas mums nebuhtu sinots no usizama amata wihra. Us kurahm awisehm Jaunpils mahzitajs sibmejees, tas peHz Zelgawas "Latweeschu Awischu" isnemshanas is apwainota pulka deesgan weegli saprotams. Bet pret kureem "wihreem" mahzitajs isfazijis sawu apwainoschanu, kas tam buhtu ja-isflaidro plashaki. PeHz tam, lo nesen rakkijuschas tahs no Jaunpils mahzitaja usflawetahs Zelgawas "Latweeschu Awises", gan jadoma, ka negehlighs apwainoschanas mehrkis atkal naw bijis zits, ka nemahzito Latweeschu usrihdishana un usmusnashana pret saweem wairak mahziteem tautas brahkeem un pret tautiskeem laikraksteem. Meßs nu wajajam: waj tas ir Deewa wahrs, kas laudim fludinajams swehta weeta? Waj ta kopj meeru un fazizibu stary daschahm lauschu kahrtahm semē? Waj tahda klaja goda-laupishana ir laba preekschshime, lahda dwehfeles ganam jadod sawai draudsei?

Jaun-Adleene. Mihlais "Mahjas Weesi!" Schoreis nahlu atkal ar Lewi drusku lo parunabt. Bet tagad newaru neko gan labu no minetas pufes pastahstih, bet wisai behdigu. Nu mihlais seendonis, kas ka gresni gehrbusees bruchte pee mums mita, muhs ahtri ween astahj. Dabas daudskrahsgais waigs ir tagad palizis koti bahls. Bahrgais rudens wehisch schnahz draudigi ap muhsu buhdinahm un wehsta, ka seemas mahja, balt'waidste, drihs buhschot klah. Zaulas pukites meerigi padodahs wehtras warai, kas tahm winau raibus wainagus no galwinahm nozet. Pasemigi winas noleczahs un ruhpijai kopejai ardeewas nodewuschas, isnihziba nobirft. Wirsites, kur tuhktoschi mihlee putnini sirdi aisgrahddamas dseefminas flandinaja, tagad paleek it klusas kapenes, kur tikai kahds rets, kas lahdu no mihleem guldinajis dseestra semes klehwi, atnahl un daschu grehtu nopuhtu un behdigu issauzeenu islaisch. Reschelodamas rudens rokas krata katru mihlu lozinu,

un weenu lapinu peHz otras isnihzibas straume eedsen. Kalnajas, kur jautrais ganisch sawu ganamu pulzinu wadija, ne-atflan nekahda gana dseefmu atbals, bet ta pate stenedama wehja schnahlschana, kas zits nekas naw, ka seedona behru dseefma. Tihrimi, kur tschallais arajs sehllu us zeribu bij islaisjis un kas lepni anga un gresnojahs ar breeduschahm wahrpahm, tagad stahw ka bahrini, kuras mihlas mahtes rokas wairs nekopj. Strahdigas tautas meitinas ar asi trihto iskaptu teem usbruka un bes wifas apschelofchanas pee semes plahwa, un kopigais fainneeks bagato Deewa dahwanu sabes sawds schluhnds. Wisß — wisß, kas goda un gresniba levojahs, tagad stahw ka wihrs, kas brunas pee malas lizis, melle faldu un meerigu dusu, ka atkal ar atjaunotem spehkeem war stahweht un zihuitees pret eenaidneeka waru. To wisu eewehrojot, it newifot prahia schajahs, ka dseedam:

Kas tu seeb" un fahrto waiga,
Ta ka pukis dahrsina!
Gan tew ari dshiwes laika
Sabirs seedi lapina.

Ta, mihlais "Mahjas Weesi", pee mums tagad eet it behdigi, bet nebij laiks, kad preezajamees pahleeku? Preeki mums bij ne-istezami, kad pawafaras wehstnesis mums sinas nesa, ka drihs dabusim jaukas pawafaras waigu flatiht un pee winas godibas dalibu nemtees. Lai nu gan tagad wafaras wahrti ir aistaititi, ta ka ais teem wairs neko neredsam, bet tal to nelad ne-aismirsim, bet mihligi peemina paturefim un pateizigi buhsim par bagato dahwanu, lo ta mums ir atnesusi un pee mums astahjusi.

Wehl ari newaru atstahst nepeeminejis tos nelaimes notikumus, kas pee mums ir notikuschi. Jo pee Bez-Adleenes peederigs Sweke krogu krodseeks tapa ta no koka fassis, ka tam peHz mas deenahm wajadseja nahwei par upuri krist. Relaimes notikums nahjis zaur to, ka lokus nojehrtot weens kridams trahpijis minetam wihram fist us muguras un wina dshiwes deenas beidhis. Relaike apraud behdiga atraitne un bahrini. Lai Deews schahwe atraitnes gauschas asaras un ir winai par galwineeku un fargu behdu laikä, un ir bahrineem par mihlu Tehwu un apghadataju, lai tos pee rolas wada, kad lahja slihd no schaura zela. Un teescham winsch ari neweenu ne-astahj, kas til pee wina zeeschi turahs, tam dshiwes laiwina droschi peld pa pasaules juhtras witneem, lamehr beidsot ta meerigi pee kapa krusta peeßtahs un tad nogrimft jauka muhschiba.

Otris nelaimigs notikums bij dehl kahdas jahdsibas, kas lahdu wihru bij speedis uhdeni few nahwi mefleht. Ari scho breeßmu darba daritaju apraud atraitne un bahrini. — Schis notikums mums peekodina, lai ne-eeahrojant mantu, kas muhsu tuwakam peeder. Jo tahda mantas eekahroschana daudsfreis dseemina nemeeru sirdi, un sirdsnemeers wada us goda neturamu kapu. "Ar sweedreem waiga buhs tew sawu maifi ehst wifas tawas dshiwibas deenas."

Sihstais.

Bez-Drusku sawstarpigas pretuguns-beedribas statuti 2. Augustä apstiprinati no eekschlectu ministra palihga.

Kursemes gubernators, geheimrahts v. Vilienseldts, no Peterburgas pahbrauzis atpakal us Zelgawu un 7. Septembri atkal usnehmis gubernas pahrwaldi.

No Kursemes gubernas waldbibas teek sinams darits, ka no Wina ekelenzes weetneeziga gubernas-pahrwaldneeka kunga pee Sires muishas

peerakstiais Grists Eglit ir apstiprinats par Upesmuishas-Sakalejas Baptistu draudses garigo preekschneeku un Upesmuishas Postu mahjas apstiprinatas par minetahs draudses luhgshanas-namu. — Tamlihdß ari teek fludinats, ka libdschintiga Baptistu luhgshanas-nama weeta Talsß, leelaja eela N 34, par luhgshanas-namu ir apstiprinats pee Talsu-Dundagas eelas buhdamais nams N 190, kas peeder Walgales Tezu fainneekam Ansim Schnitwald.

(Kurs. gub. aw.)

Zelgawa. Nesen peHz "Mit. Ztgas" pafneegto sinu par jauno pilsksehtas likumu eeweschanu 9 Kursemes meests "Mit. Ztgä" pate paplashedina, sinodama, ka minetais preekschlikums ari sibmejotees us Palangas zeemu.

Leischu rakstneezibas beedriba, Tilschä, ka is isfuhitita usajinajuma redsams, noturehs sawu gada-fapulzi 29. Septembri (11. Oktobri), tureenas "Kasino" beedriba. Ari nebeedreem atlauts, dalibu nemt. To wafaru preeksch tam buhs weesiga kopä-buhschona.

No Pehrnowas tuwuma teek "Geesti Postimees" am rakstis, ka tur schogad labiba isdewufehs. Rudsi esot mihlita un fmiltainä semē labi, zitas weetas pawahji, bet isdodot daudß graudu. Nusas un kartupeli esot koti labi, meeschi un lini drusku wahjaki. Seena dabujuschi mas. Klausiba esot tur daudß muishas wehl eerasita leeta, daschas koti smagi. Pee kura fainneeka slinti atrodot, tam jamalfajot 25 rbl. strahpes.

No Tehrpatas apgabala raksta "Geesti Postimees" am ta: "Zaw daudß gadi ir no ta laika pagahjuschi, kura Tehrpatas brugu teefa isfuhitija zaur zirkulareem pawehli, peHz kuras wisi pagalmu un loyu suni bija smagi jamoza, tas ir, waj nu kehdes jaslehdß jeb teem dsels apauschi galwa jatura jeb ari diwu pehdu garsh wangalis kallä jakar; zitadi suni tika no muishu waldbibu pufes noschauti un wina ihpafschneekem bija bes tam wehl 15 libds 25 rubli strahpes jamalsa. Gemeslis, kapehz to pawehleja, bija tas, ka toreis bija trakt suni maniti. PeHz gadeem israhbijahs, ka tahds sunu mozhshanas eemeslis bija gluschi zits, un fainneeki negribeja tahdas pawehles wairs til usizigigi pildih. Bet schowafar ta tika no brugu teefas pufes ar stingrumu atjaunota un "wisahm muishu, mahzitaju muishu un pagastu waldehm" peekodinat, us to stingri raudsiht, ka suni buhtu pa wafaras mehnescheem, t. i. libds 5. Oktobram waj nu kehdes flehgti jeb teem wismasaki diwi pehdu garsh sprunguls kallä turets, un ka schis pawehles ne-ispilditajem tiksot suni noschauti un teem buhschot 15 rbl. strahpes jamalsa."

Tehrpatas istahde, kura tika tur no 25. libds 31. Augustam notureta, bijuschas, ka "Geesti Postimees" raksta, ari daudß skolu leetas un wajadsibas istahditas. Ihpafchi Wenderes skola bijuse schai sinä eewehrojama. Rudinas un Tarnawes meitenu skolas rokdarbi gresuschis istahdes apmekletaju wehribu us fewi un wairak meitenes dabujuschas medalus un usflaweschanas rakstus par saweem rokdarbu istrahdaumeem. Istahdes programs bijis tikai Wahju waloda un Zgaunu waloda atstahsta ne-eewehrota.

Neewe. Is Neeweles foda zeetuma nesen isbehga 2 arestanti. Pagahjuscha festdeena Mihta-Harrijas halentrichters Neeweles polizijas waldei eesuhitija diwus ka schaubigus fakertus tehwinus ar rewolwereem un sobeneem apbrunotus. Bet tur nu israhbijahs, ka schee abi no zeetuma waldes bij isfuhititi, behgkeem dsiht pehdas; bes apseezibahm buhdami, wini ka domatee arestanti

tifa apzeetinati un zaur pahrskatishanos tā nolaweti, isdaribt fawu usdewumu.

Peterburga. No deenasta atlaitais titulehr-rahis Jegors Prawskis bij eepasinees ar jaunu atraitni, Sofiju Kurkowi, un tai peedahwajis fawu firdi un roku. Jauna atraitne ar to bij pilnā meerā un pagebreja, lai steigšus ween fwinot kahsas. Ipsi preeksch tam laimiga bruchte no bruchtana dabuja dahwatu selta aprozi. Tē kahdā deenā Kurkowas dšihwofli nonahl seewa ar 2 behrneem, 8 gadus wezu puiku un 10 gadus wezu meiteni. Naudadama wina kriht Kurkowi pee kahjahm, to luhgdama, lai neprezot Prawska, jo tas 12 gadus dšihwojot kopā ar winu un esot scho behrnu tehws. Behz tam wina Kurkowi istahstija fawu fenako dšihwi, fawu eepasishchanos ar Prawsku, atšwefchina-šchanos un pehdigi galigo aistumschanu. Kurkowa luhdša nelaimigo feewu, lai lihds ar behrneem us kahdu laizinu atejot fahnu istabā un tur usgaidot. Driht ari Prawskis bija klahht. „Esmu tew sagahdajufe pahrsteigumu,“ bruchte tam fajija. „Esi pahrleezinata,“ laimigais bruchtans atbildeja, „lai tas buhtu, kahds buhdams, es to muhschigi usglabafchu.“ „Bet turi ari wahrdu!“ Kurkowa teiza, feewu lihds ar behrneem ewesdama is fahnu istabas, „un fawu pahrsteigumu nu paturi muhschigi preeksch sewis.“ Scha stata beigas notifa meerateefnescha preekschā, kur Prawskis apfuhdseja fawu fenako bruhiti, no tahs pagebredams 75 rbl. atlihdšinašchanas, turklahht sinodams, ka fuhdsibu atmetisshot, ja Kurkowa winu prezeshot. Bet Kurkowa nepeenehma tahda goda; Prawskim wajadsheja apmeerinatees ar aprozi atpalat dabufchanu.

No eekschleetu ministerijas, tā „Ruskija Weedomosti“ sino, fuhitis us Reweli ihpaschu isdarishcham amata wihrs Mjasojedows. Wina usdewums esot, ismekleht eemeflus, kas pehdeja laika Igaunu eedšihwotajus usmusinajuschi pret Baltijas Bahzeeschem. Mjasojedows eepreeksch aishraufschanai us Reweli esot apmeklejis Nigu, Tehrpātu un Jelgawu, lai waretu paschās weetas eepasihitees ar Igaunu un Latweefchu zenteeneem.

„Kreewu Jumalidā“ nodrukata schahda telegrama is Kasanlikas no 6. (18) Septembra: Schodeen pee Schiplas aisa zetama peeminetta krituschajem Kreewu kareweem wisi schē klahht-efoschee Bulgari un Kreewi aish pateizibas un krituscho kareiwju peeminai godaja sirsta (t. i. Bulgarijas) walstis atswabinašchanu. Swehtkōs dšehra us Keisariskas Augstibas, bijuscha karaministera grafa Mitutina, generalad- jutantu: Gurko, Kadeska, Skobetewa, Dragomirowa un knasa Swiatopolka-Mirskā, generala Stoketowa un Lipinska un wisu Schiplas wareno kareiwu weseelibahm.

Waldbas wehstinesis isfludina jaunu likumu preeksch walstis kahrtibas un kauschu drofchibas ušturešchanas. Schee likumi ir doti preeksch nemeera apšpeeschanas, kas waretu zeltees zaur nihilistu musinašchanahm. Ja nihilistu musinašchanas un nedarbi parahdahs kahdā weetā, tad schi weeta teel stahdita sem mineto likumu waras. Pee tam isfchir diwejadu nedrofchibu. Kad kahdā weetā nihilisti isdara jeb sagatawo usbrukumus pret pastahwoscho walstis kahrtibu un pret kauschu dšihwibas un mantas drofchibu, tad tahda weeta teel atsihta, ka winai wajaga stiprakas drofchibas. Bet kad zaur scheem atenta- teem jeb zaur nihilistu musinašchanahm paschi laudis kahdā apgabala paleel nemeerigi, tad scho apgabalu war atsiht par tahdu, lam wajaga

ahrkahrtigas drofchibas. Par weetahm, kurahm wajaga stiprakas drofchibas apfargafchanas, atsihtas Peterburgas, Maslawas, Charlowas, Pol- tawas, Tschernigowas, Rjemas, Wolinijas, Po- dolijas un Besarabijas gubernas, Simseropoles, Cupatorijas, Jaltas Feodosijas, Perelopes un Boroneschas aprinki un Verdjanskas, Kostowas, Marinpoles, Odejas, Taganrogas un Kertschas pilsehtas.

Paschseptawiba us pawehli nupat 6. Sep- tembri notikufe Peterburgā pulstien 4 no rihta, kad eelu laternas tifa isdsehtas. Ap to laiku Wasilij-Ostrowā no Widaeja profpekta nahza ga- dus 30 wezs wihrs bes wiresdrehbehm un bes zepures, eegreesahs pa 11. liniju, pahrgahja tad lihds Rewas krasam, ne no weena dwor- nika nepamanits. Rewas krasā nonahjis, wihrs pilnā balsi fauja: „Gorodowoi! Gorodowoi!“ Tuhlit ari peenahza deschuras gorodowojs un jautaja, ko pagehrot. Wihrs atbildeja: Man ja- eet slihzinatees, jo lungs (управляюми) man to pawehleja. Gorodowojs winu luhdša drufku usgaidiht, un fahla swelpt. Al tā! wihrs eesauzahs, Tu gribi mani kaweht, bet tas Tew ne- isdofees! Steigšus winsch no- ftrehja pee Rewas un pupuhleniski eelehja uhdeni. Winsch pasuda, neparahdijahs wairs uhdenē wirsu un lihds schim wehl naw atrasts. (St. Pet. Her.)

Raskawa. Tureenes polizijas cerehdni, bi- juscham wirspolizijmeisteram, generalmajoram Koflowam (kurfch, ka sinams, tagad Peterburgā par wirspolizijmeisteru) par godu esot nodoma- juschi fakraht kapitalu, no kura prozenteem isaudsinahht polizijas cerehdnu behrnus. Esot nospreeduschi schim mehrkim upureht 1/2 % no fawas algas.

Gornitschnaja Dombrowa, Wislas apgabala. No pehrna gada jaw, ka „Masl. Teleg.“ sino, tur deg tā fauktas „Koschljewska“ ogtu bedres, wisa apgabala bagatalahs. Degums reischm tā isplehschahs, ka aplahetejo bedru ihpaschneeki fahl baiditees fawu bedru deht. Degofchas bedres tagad kahdas Franzuschu-Italeefchu beed- ribas rokās, kura lihds schim weltigi publejahs, apspeest degumu.

Odeja. Tureenas awise sino par kahdu kon- terbandneeku notikumumu robeschu pilsehtinā Reni. Tas bijis tā: Masais damslugitis, kas starp Rumenijas pilsehtu Galazu un Reni pilsehtinu brauka, winu pirindeen atbrauja us Reni pilsehtinu. Pee kugu apstahschanahs weetas stah- weja kahdi trihs jeb tšhetri wihri ar sawadahm nestawahm, us kurahm zilweku nes. Til lihds kugitis pee malas bija peestahjees, tad minete wihri ar nestawahm usgahja us kugischa un taisni dewahs kajitē. Schē is kahda lambarischa tifa isnesta dehdōs eetihra flima dahma. Dahma bija tā dehdōs eetihra, ka winas gihmi nemas newa- reja redseht, tilai lehna lungstefchana bija dšir- dama un tapeh; bija jadoma, ka dahma loti flima. Eetihta dahma tifa us nestawahm us- likta un us malas isnesta; winai palat gahja smalki gehrbees lungs, laikam winas laulatais draugs. Kad bija pee tulles nama nonahkuschi, tad minetais lungs ustrahdija fawus un flim- neezes dokumentus, kuras tulles cerehdnis pah- raudsija. Pa to starpu otrs tulles cerehdnis ar schaubigahm azim bija apstahjis nestawas ar flimo dahmu. Winsch luhdša kungu, lai drufzin deht atklahjot, ka waretu flimahs dah- mas gihmi redseht. Tas ari tuhliht tifa isdarits, bet ar leelu ruhpihu, tā ka dahmas gihmis bija redsams. Lai gan dahma lungsteja un likahs no fahpehm rausfotees, tad tomehr usmanigais

tulles cerehdnis atfina, ka dahma nebija flima, bet tilai islikahs flima. Tulles cerehdnis lika dekus attihht un ceraudsija jaunu feeweeti, kas isfkatijahs toti refna. Tulles cerehdnis luhdšo kungu un dahmu, lai eenahlot istabā. Schē nu dahma tifa smalki ismekleta un ismeklejet atrada, ka dahma par kahdeem 3000 rubteem sishda- un samta- prezēs konterbanti few bija aplahet aptinufehs. Kā protams lungs un dahma tifa tā konterbantneeki apzeetinati.

Wislas generalgubernators, general-adjutants grafs Toblebens, ir pahrbrauzis no ahrfemehm mahjās un atkal usnehmis fawa amata dari- fchanas.

Iwera. Beeschi ween awises jaw sinojuschas par to, ka blehschi zaur draudu wehstulehm rau- dšijuschi isspeest naudu. Tā nu „Sowrem. Zwest.“ atkal sino, ka Iwera kahdas manufak- turas direktors un ari ziti tirgotaji dabujuschi wehstules, kura teem ar draudeem pawehleht, sinamā deenā, laika un weetā nolikt sinamu nau- das sumu. Gefahlumā domajuschi, ka scho draudi isheet no sozialistu pufes un tadeht lee- listi sagatawojuschees, apzeetinahht tos, kas nah- fshot nemt nolikto naudu. Sinamā deenā tā nu ari teescham apzeetinajuschi kahdu wihru, be- tas israhdijees par praštu — sirgu sagli.

Boronescha. Is Ostrogofskas aprinka sin „Rusl. Wēd.“, ka breefmiga disteritis fehrig neganti tur pofotees. Kamehr bakteris nobrau- zot kahdā fahdšā, tamehr zitas fahdšas eedših- wotaji krihtot tā muschās, un newis ween behrn- bet ari pee- auguschi. Fehdschers is flimnizē newarot isheet, un zita palihdšiba nekur ne- efa- safneedsama. Esot gadijees, ka weenā nah- weenā paschā familija fehriga nogalinajufe tri- familijas lozklus.

Ahrjemes sinas.

Franzija. Gambetta schinis deenās aishelofsi us Hollandi. Par wina aishelofchanas eemeflu kahda Berlines awise raksta tā: „Italijs wehle- jahs, lai Gambetta aishelotu us Hollandi, u- tur farunatos ar Italijas lambaru president Farini, kas Hollandē tagad ušturahs. Fe- rini am esot no Italijas waldbas kahds usd- wums preeksch Franzijas waldbas.“ Holland par farunaschanas weetu tapeh; isredseta, le- mineto politikas wihru fatilfchanahs fajeltu ma- sak eewehroschanu.

— Behz waldbas sinahm Franzijai es- Seemelu-Afrika pawisam 100,733 kara-wihru- bet no kureem tilai 61,000 ir kareiwji, kas ka- laufchana, kamehr tee ziti gan pee kara-pulkeem peeder, tomehr pee kauschanahs nenem dalibah, bet pee kara-pulkeem peederigus darbus pastrahda. Ihtee kareiwji eedalahs schahhdōs flakōs: 50,000 kahjneeku, 7000 jahstneeku, 3000 leelgabaneeku un 1000 saweeru. No scheem flaitleem nah- atrehkinati tee, kas waj nu bijuschōs kautinhē krituschi jeb faslimuschi gul flimnizās. No nu- pat mineteem 100,000 kara-wihreem stahw W- dširā 67,000 un Tunifas pawalstē 33,000.

Greekija. Tee semes gabali, kas no Turz- jas bija atfchikrami, ir tagad Greekijai nodoti. Greekijas kehninsch us schim fawahm jaunahm pawalstehm aishelojis; lihdsā winam bija mi- nistru preekschneeks Komunduros; no Atehn- winsch isjetoja 10. Septembri. Kad zaur w- beschu islihdšinašchanas leetu wairs Greekijai nah- karfch ar Turziju gaidams, tad Greekijas mi- nistru padome nospreeduse, ka wisi tee saldat, kas pahri par 30 gadeem, no kara-deenasta w- laishami. Atlaisti tilschot kahdi 40,000 jah- datu, kas tad warehs pee ziteem darbeem stah-

tees un ta tad Greekljai nahls til dauds strahd-
neeku par labu. Greekljas kara-speklam, kad
augfcham minete saldati buhs atlaisti, atlikfees
30,000 wihru. Schis flaitlis mehds Greeku
kara-speklam buht pa meera laileem.

Armenija. Armenija atrodahs, la lasitajeem
finams, pee Kreewijas robeschahm Nisklawastija
(ais Kawlaka kalneem). Rabdai ahxfemes awisei
if Konstantinopeles teel par Armeniju ta rakstis:
Armenijas leeta teel no Ciropas leelwalstim mas
eewehrota un tatschu ta pelna leelaku eewehro-
fchanu. Armenijas leetas isschklirschana isschklirs
ari Turzijas nahlotni. Armenijas leetas is-
schklirschana rahdihs, waj Armenija saweenofees
ar Kreewiju jeb ar Turziju. Armeneeschu kri-
stigo tijibas galwa dshwo Kreewijas robeschas
un tapehz Kreewijai fawa eespehja us Armenee-
scheem. Weena data no Armenijas peeder pee
Kreewijas un schini Kreewijas Armenija walda
brihwiba un taifniba sem Kreewijas warenahs
waldibas, kamehr tai Armenija, kas nepeeder pee
Kreewijas, wifada nelahrtiba un nedroschiba no-
teefahs. Tahda buhschanah, ka protams, Arme-
neeschi labpraht grib tilt sem Kreewijas waldbi-
bas, lai gan ari daschi Armeneeschu pulla ro-
dahs, kas tos pret Kreewiju usrihda.

Egipte. Ka lasitajeem wehl atminams, tad
Egipte bija saldatu nemeeri, kas gan schim brih-
scham apklusufchi, bet katra brihdi atkal wor
pazelt sawu galwu. Tagad teel par scho buh-
fchanu no Konstantinopeles rakstis, ka pee mi-
netu nemeeri fazelschana esot Turzijas waldbi-
bijuse ta usmusinataja. Wina larewjuhs esot
usmusinajuse, ar tabdu nodomu, lai tagadeis
Egiptes waldneeks Tewfiks-Bascha tiktu no wal-
dischana atzeltis un wina weeta eezeltis Halims-
Bascha, bet tikai us peezeem gadeem. Halims-
Bascha tijis apwaizata, waj winsch us peezeem
gadeem usmusios Egiptes waldischanu; winsch
esot atbildejis, ka ar to esot pilna meera. Ha-
lims-Bascha ir bijufcha Egiptes waldneeka Is-
maita-Baschas brablis, kamehr Tewfiks-Bascha
ir Ismaita-Baschas dehl. Pehz Turku tronu
mantofchana litumeem esot waldneekam brahlim
preekschrota par waldneeka dehlu. Bet te nu
atkal ja-eewehro, ka pehz Ciropas leelwalstiju
prahta tika eezeltis Tewfiks-Bascha, un kad Tur-
zija tagad Tewfiku atzeltu un Halimu eezeltu,
tad wina daritu pret Ciropas leelwalstiju prahtu.

Amerika. Behru nama, kur Garfieldda sahrks
bija islikte, bija lihds 25,000 zilweku atnahlu-
fchi, grihedami Garfieldda lihdi apskatitees. Puku
gresnumis, kas sahrkam bija aplikts, bija apbrih-
nojams. Wiswairal tika apbrihnots kahds kro-
nis, ko Anglu lehnineene bija suhtijuse. Kronis
(wainage) bija wihts is baltahm rosehm un zi-
tahm pukehbm. Kronim bija peelikta sahrks ar
schahdeem wahrdeem: „Aehnineene Wiktorija par
peeminu miruscham presidentam Garfielddam; par
sibmi winas skumjahm un lihdsjuhtahm preeksch
Garfieldda kundses un Amerikas tautas.“

Beekideenu bija behru nama deewalaposchana,
tad tika nelaitis aishwesis us Klewelandu Ohio
walst. Walsts sekreteteris Blehns ir wifus
brihwalstiju gubernatorus usajinajis, lai fa-
nahktu Klewelande. Tee senatori un ziti wal-
dibas lozekli, kas Wefchingtona atrodahs, ta
eegrosijufchees, ka pee Garfieldda paglabafchana
warehs klahbt buht.

Amerika. Seemelu-Amerikas fabeedrotu brihw-
walstiju jaunais presidents Arturs turejis, waldbi-
usnemot, runu, kuru schi ihsumah gribam ussh-
meht: Kamehr muhsu republika, ta Arturs fahla,
pastahw, jaw tschettereis notizis, ka republika
presidents fawa waldischana laikah tika no nah-

wes pahrschteigs. Wisas firdis ir no behdahm
un breefmahm pilditas par neganto noscegumu,
kas muhsu semi aptumscho. Bet peemina pee
nonahweta presidenta, pee wina ilgahm zeescha-
nahm, pee wina nepahrwaramas duhschibas,
pee wina dshwes peenahkumeem, pee wina nah-
wes, spihbehs muhscham muhsu wehstures lapas.
Tahkal runadams presidents Arturs norahdija
us tam, ka winsch tanis pehdas staigahs, kuras
nelaika presidents Garfieldds staigajis, proti tahs
daschadas nebuhschana, kas wehl fabeedrotahm
brihwalstim peelihp, ar wifseem spehkeem ap-
karot, taipibu zil spehdams ussureht un tautas
labklahfchana paweizinahbt.

Kas eewehrojams pee pagasta amata darischanahm?

Jo leelaka wara un atbildiba wehleschana
amateem draudses un pagastis usfuzeta un us-
likta, jo swarigaki schee amati ir preeksch fa-
dshwes paschos pagastis un wisapabrigi. Ta
tad ari pagasta-amati lihds ar jauno pagasta-
litumu jeb paschwaldbas eeweschanu palika dauds
swarigaki, neta tee fenah bija, kad muhschas-
polizijas pagastis pahrwaldija un teem patstah-
wigas waldes nebija. Jo no tam, ka schos
amatus loj, zil ruhpiגי pagasta amata-wihri
fawus, zaur litumeem usfuzetus, peenahkumus is-
pilda un fawas teefibas pagasta labuma isleeta,
— no tam atlez pagastu eesfchiga un abriga
usplauschana, fahrtiba un labklahfchana. Schi
aishschana deemschehl naw wisapabriga; jo pa
teem 15 gadeem, kamehr pagasteem paschwal-
diba peeschkirta, pee amata-wihru zelschana
ir notikuschas dauds un daschadas klubdas un
wahjibas, kas deesgan gaischi peerahda, ka zeh-
leju-fapulzes newis no tauna prahta, bet tikai
pagastu ihstenas wajadshbas un litumus ne-
is-
praidamas un zita no walsts waldbas apstipri-
nato politisko fabeedribu peesfchwojumu preeksch-
shmes ne-eewehrodamas, waj nu fawas zehleju
teefibas kahwufchas apspeest, waj atkal nepareis-
seem zenteeneem isleetajuschas. Tik schi, ka wina
klubda, ne-usslawe muhsu paschwaldischana
eesstahdijumu darboschana, un kad schi nelahga
leeziba wehl jo projam pastahwetu, tad gan
gruhti nahftees to slawu attaisnot, kas muhsu
pagasta eestahdijumeem glaimojot un ta fahot
pilmahm rolahm weenumehr teel dahwata. Ta-
dehl jaw pagastu gods un paschustureschana
peenahkums no teem prahtit prafa, lai winu
zehleju-fapulzes no peeminetahm wahjibahm
fargajahs un arweenu jo wairal peerahda,
ka winas fawas teefibas un fawus peenah-
kumus pareisi pasihst, leetderigi isleeta un
fahrtigi peepilda.

G. Matera lungs, kas „Mahjas Weefa“
zeen. lasitajeem jaw zaur daschu eewehrojumu
rakstu pasihstams, nu schim swarigam fadschwes
jautajumam nowehlejis ihpafchu eewehribu un
sem augfcham lasama wirsraffa nupat isdewis
grahmatinu, ar kuru es, ka „Mahjas Weefa“
wezs un wezs zeenitajs, ari fawus zeen. lihds-
lasitajus te gribu eepasfshinahbt, zeredams, ka
zeen. redaktija ar manim buhs weenis prahtis.
Grahmatas ihstenaus wirsraffis skan ta: „Kas
eewehrojams pee pagastu amata-wihru
zelschana? — Zeenischana - sihme,
pasneegta Kursemes un Widsfemes pa-
gastu pilnahm fapulzehm un weetneeku
pulkeem no G. Matera, „Teefu Weestn.“
redaktora. Rigah, 1881.“ Wina malka
30 kap. un laikam dabonama wifas grahmatu-
bodes.

I. nodata (zefamee [wehlejamee] un

zehleji) isflaidro, kahdi amata-wihri jazel un
kahdas fapulzes tos zel. No jauna te buhtu
tas, ko zeen. farakstitajs faka par to jautajumu,
waj no tahdahm mahjahm, ko pirzeis atkal is-
rentejis, abeem, t. i. pascham mahju ihpafschnee-
lam un ari rentneekam, jeb waj tikai weenam
no teem janem daliba pee pagasta pilnas fa-
pulzes?

II. nodata (Pagasta pilnas fapulzes
fha faulschana) atrodahs eewehrojami isflaidro-
jumi jeb padomi, kahda wihse it wifst zehleji us
fapulzi jafa-ajina, lai tee fawas teefibas tee-
scham spehtu isleetaht. Ka it wisur, ta zeen.
farakstitajs ari schini nodata eekristofchos litu-
mus peesfchwojis.

III. nodata (Pagasta pilna fapulze
darba) isflaidro, kahda wihse zehleju-fapulzei
buh isfajihbt sawu prahtu jeb fawas balsis.
Sarakstitajs peerahda, ka schi fapulzei tikai
tad litumigs spreedumu jeb zelschana spehke,
kad winas lozekli wifst kopah un naw usgaisinati
pa malu-malahm, ta ka tikai pa weenam ja-
eet waldes istaba usdot, kahdu zel.

IV. nodata (Pagastu amata-wihri pehz
litumeem) wifst tee litumi un preekschrafftii us-
nenti, kas nosafa, kahdus war, kahdus newar
pag. amatos eezelt.

V. nodata (Pagastu amata-wihri pehz
zehleju prahta jeb kahdi wihri amatos
zelami.) Schi nodata it ihpafchi eewehrojama,
jo farakstitajs te pehz praktiskeem peesfchwoju-
meem usrahda, us tahdahm ihpafschibahm wislee-
laka eewehriba jaleek pee swarigako amata-wihru
israudschana. Winsch graisa to neitikumu, ka
daschas leelakas familijas jeb gimenes pahw wifu
pagastu grib waldbiht, un tadehl fawus preti-
neekus apspeesch; peerahda, ka tikai no brihwa
prahta un ar leelu balfu warumu eezelais
amata-wihrs sawu amatu ar selmi spehji wal-
diht; mahza, ka waldbas amati stingri jafschtu
no teefas amateem; issafa eewehrojamas domas,
waj pagasta labumam der jeb neder, kad pagasta
wezakais ilgi amata jeb alafsch no jauna toy
zeltis, runah par pagastu amata-wihru fatifcha-
nos ar lungu jeb muhschas waldbi un poliziju un
beidsot zehlejus dara usmanigus us tam, kahdi
jauni peenahkumi pagasta wezakam turpmal buhs
japilda.

VI. nodata (Partiju-zihnini zehleju
fapulzes. Wezee un jauni zihnini lih-
dsfekti). Te peerahditis, ka partijas pagastis
jaw pehz litumeem atkautas; tahkal farakstitajs
bahrgi noteefa lihdsfchinigos zihnini-lichdsfelus
un usrahda jaunus lihdsfelus, kuras isleetajot,
pehz wina domahm, pagastu pilnas fapulzes
fawas teefibas leetderigi aishfargatu un sawu ih-
steno prahtu un wehleschana isfajitu. Schihs
domas ir gluschii jaunus un ja tahs isplahstitees,
tad muhsu amata-wihru israudschana un zel-
schana laikam dabuh pawifam ziladu karakteri
un drofchakus, stingri us litumeem un paschwal-
dibas teefibahm dibinatus pamatus.

VII. nodata (Pagastu amata-wihru lo-
nes) farakstitajs melle peerahdiht, ka amata-
wihru, it ihpafchi pagastu wezakaju, lones lee-
laks pagastis pa dauds masas, ja weetneeku-
pulk turahs pee wismasaka mehra, ko litumi
nosafa, un leel weetneeku pulkeem pee firds, lai
tee scho launumu pagastu labuma nowehsch.

VIII. nodata (Pagasta un teefas-skrif-
weris). Kad jaw runah esofchas grahmatinas
preekschewas nodatas muhsu pagastu usmanibu
pilnigi greech us fewi, tad tas — la man
schkeet — wehl dauds leelaka mehrah noteek ar
scho nodatu, kura zeen. farakstitajs jautajumu

par pagasta- un teefas-fkrihwera stahwolli, peenahlumeem un teefibahm plaschi un leetifki isflaidro. Newar noleegt, ka schis jautajums lihds schim wehl bija deesgan tumfchs un ne-isskaidrots un ka zaur tam schini sinä daschds pagastds warbuht leelakas kluhdos notikuschas, neta zita kahda sinä. Es pahrlahptu tabs robeschas, kas man ruhmes deht scheitan ja-eewehro, ja es mehginatu ari tikai ihsumä atstahstibt wisus tos eewehrojamos wahrdus, ko Matera lgs tilpat par ka ari pret muhsu fkrihwereem fazijis un furus gan grubti nahlfes apgahst. Tadeht tikai to peemineschu, ka winsch ari pee schi jautajuma isturejees neparteiski un gluschi leetifki, un it ihpaschi peesihme, ka winsch tikai wispahrigam labumam, taifnibai un pateefibai gribejis kalpot, weena aiga, waj winsch zaur tam manto draugne waj pretineefus.

Grahmatinu islasijuscham it newitot usnahzabs domaht, ka ta ihstena laikä isnahkusi un bes la-beem augteem nepalik; ka ta pee schi rudena amata-wihru zelschanahm dascham labam atdaris abszis, daschu nelahrtibu nowehrfch, daschä labä pagasta pilnai jeb zehleju sapulzei atkal atdos noknapinatas waj apspeestas teefibas, un par wisahm leetahm, ka tad felmigi peepalihdschs, derigo jeb kreetno pagasta-fkrihwere dshwes-pamatus us pastahwibu nodibinaht, bet nederigos fkrihwereus no derigo pulka isschirt jeb, ka Matera lgs faka, winus „laisi wakom, lai eet pee darba, ko tee prot un grib strahdaht.“

Eeweherojot, ka amata-wihru un pagasta aistahwju, tapat ari fkrihwere zelschanas jaw Dktobra mehnesi schini rudeni fahlfes, es esmu pafteidsees, fchos sawus peesihmejumus, zeen. redatzijai peefuhstibt, lai tee „M. W.“ lasitajeem driht nahktu rokäs, ka tee ar runä esofcho grahmatu ihstena laikä waretu eepashtees. W. S.

Peesihmejumus. Ka pagastu amata-wihru zelschanas wisai swarigs un eewehrojams darbs muhsu pagastu paschwaldiba, par tam gan neweens neschauhisees. Tapat weegli protams, ka kotrs leeterigs isflaidrojums un padoms, kas schini leetä teef dots, ar preeku apfweiginajams. Tapedzija ari labprahst usnehmusi W. S. lga peesihmejumus, jo mihtaki wehl tadeht, ka grahmata, par ko te runaks, isdota no wihra, kas pa pagasta fahfshwes buhschanahm gan spebj fweest un sinamä mehträ usluhlojams par „M. W.“ lihdsstrahdneeku, ka tas lasitajeem no dascheem wina raksteem jaw sinams. Red.

Wasä mahte jeb ustizama lihds nahwei.

Seemasfwehtli pehz 2 nedelahm bija gaidami. Tschankas zeemata gruntineeks Dawson ar sawu feewn taisijahs us pilsechtu braukt. Tehws teiza, ka tam jabrauzot labibas pahrdoschanas pehz. Mahte teiza, ka tai jabrauzot seemas-drehbju pirlschanas pehz. Bet wisu behrni sinaja, ka tas schkirts, ko tehws un mahte latru gadu no pilsechtas atweda, bija pilns seemasfwehtlu dahwanahm.

Toreis, kad Uda wehl bija tas weenigais behrns, wezaki to il reis lihds nehma pilsechta. Ir tad wezaki behrnus ne-atstahja mahjä, kad Zahnis un Katta bija klahd gadijuschees. Bet ar laiku Deews wineem 6 behrnus bija dewis un mahte newareja prahtä nahkt, bes sibdama wehl kahdu behrnu lihds nemt. Buifchi un meitas pagebreja aplam leelu loni, ta ka tee Dawsoni labal peetika bescha. Tschankas zeemats atrodahs weentuligä weeta, pee stranjas upes. No nahburgeem tadeht ari nekahda palihdsiba nebija gaidama.

„Gan Uda gabdabs par masineem.“ Tä mahte fazija. „Uda ir deesgan gudra un prah-tiga. Massee tai paklausa us wahrdu.“

Uda til ween 12 gabus bija weza. Bet ziti behrni tal wisu bija masati un jaunaki. Uda neween bija leela un stipra, bet ari prah-tiga un ustizama. Tai bija apali farkani waigi un gudras, spihdoschas aztinäs.

Par to nebija jabehta, ka behrni mirischot bada. Mahte preeksch aibraufschanas zepa un wahrija zil jaudaja, lai Udai buhtu masaks pubhinsch.

Bet kad nu bij jashkirahs, tad tal mahtes sirds stipri kusinajabs. Tä sawu wezako meitinu nobutschoja waj tuhstosch reis un tai apsolija wisadas skaitas leetas, ja sawus bralichus un mahsinas labi apkopschot.

„Esi tu wineem par masu mahti, mans mihtulits, kamehr leelä mahte naw mahjä.“ Tä wina teiza: „Ne-aismisti: Mahte palaujabs us tewi. Dshwo prah-tigi ar swezi un uguni un nelauj Brentscham abra eet, kad leetus lihst.“

Uda mahtei apsolija, ka wisu pehz kahrtas buhschot isdariht. Meitina laikam gan bija pahrlleezinata, ka fainneezes un mahtes amatu ne fliktal mahlot ispidiht, neta pati mahte. Wisu behrni, pat Toms, tas rezgalis, mahtei swehti apsolijabs, ka Udai us wahrda buhschot paklaushit.

Birmdeenas rihtä wezaki aibrauzu un peektdeenas wakarä wiswehlat bija atpakal gaidami.

„Gan tad gabdaschu par siltu istabu un par kreetnahm walarinahm,“ — ta Uda teiza pafmeedamahs, — „ar Deewu!“

„Ar Deewu! ar Deewu!“ Tä breshdami behrni wezakus pawadija pee wahgrem. Tehws panehma groschus. Mahte wehl pehdigo reis lakatu wihzinaja un — wezaki behrnu azim bija issuduschu.

Birmä deenä wisu isdewabs itin labi. Behrni bija rahini un paklaufigi. Masä mahte sawä laikä behrneem dewa ehst un sawä laikä tos guldinaja, tapat ka riktiga mahte bija darijusi.

Kad wini otredeenas rihtä usmodahs, tad leetus lihja til leelifti, it ka muhscham nemiteschotees. Bazehluschees un apgehbuschees behrni kehli ehda brokastu. Tad Janzis apwillka tehwa uswalku un gahja laulä, sirgus un gowis un zahlus barot. Uda traufus masgaja, maso Brenzi apkopa un istabu flauzija. Kad karsch iszehlahs stary Tomu un Kattu un tad stary Tomu un Zahni, tad Uda abas partijas atkal falihdsinaja.

Wasä mahte, wisu deenu deesgan ispubljeufes, bija peklusufi un sawus zahlischus jaw agri weda pee meera.

Uda nakti wairal reisahm usmodahs un arween dshrejea leetu ar joni us wezo juntu gahschotees. Tad wina tuwal peespeedahs klahd pee Kattas, Deewam pateikdama, ka wezais junts til stiprs. Meitenei ari prahtä nahza tee nabaga zilweki, kureem tur laulä jakanjabs ar leetu un wina tos noschelloja sawä masä, mihtlä sirsinä. — Ari treschdeenä un zetorideenä leetus nemitejabs lihst, ne deen', ne nakt'.

„Schi ir ta beidsama naktis.“ Tä masä mahte fazija Kattai, kad behrni gahja pee meera. „Niht tehws mahte atkal buhs mahjä.“

„Al, zil preeziga es esmu!“

„Bet es wehl preezigaka!“ Tä Uda nopuhdamahs. Nabadsite bija apkehrufe, ka mahtes amats naw wis til weegls, ka bija domajusi.

„Schi ir ta beidsama naktis!“ Ar schahm domahm Uda aismiga.

Tani paschä nakti zitä zeemata, juhdsi attahlu,

wisu mahjas zilweki bija nomoda. Jo upe stipri bij zehlfes un zeematneeki, jaw weenreis pluhdu breefmas peesihwojuschu, it labi sinaja, kahds beidsams posts no schabs zilfahrt til meerigas un rahmas upes gaidams. Schi bija ta pati upe, kas mums jaw no Tschankas zeemata pasihstama.

Zeematneeki eeraudsija dahrsä kahdu ehtrigu, spihdoschu leetu, kas muhscham agral te nebija redseta tikufi. Mahte apkehru tehwa rofu, palihgu un eepreezinaschanu pee mihta laulata drauga mekedama.

Un tas spihdots eenaidneeks peelihda arween tuwal klahd, lihda pa trepehm, lihda apalsch durwim, eelihda apalschahschas istabä.

Mahjas zilweki wisu augschahschä bija uslahpuschi un apalschahschu attahwa eenaidneekam. Weens no behrneem brehza: „Skat, skat, mahte, lam tad tur wisu krehfli apfahrt peld pa istabu?“

Zits behrns prahija: „Kas tad nu buhs, mahte? Kam ne-eram guleht?“

„Klus', behrns, klus'!“ Tä bahla mahte atteiza un maso prahitaju tuwal peespeeda pee kruhts.

Waj upe mahjä eenahkusi un waj nu mums wiseem janoflihst, mahte?“ Tä behrns aikal fahla prahit.

„Ne wis, mans behrns — to Deews ne-laus!“ Mahtei ta runajot schausmas krehlja zaur kaulcem, jo sawads trofnsis atskaneja no apalschahschas, fur uhdens wisu aistaisija un pazehla.

Zagad tehws laterni tureja pahrl trepehm, kas no augschahschas weda apalschahschä im stipri sarahwahs. Uhdens pamastinam pa trepehm fahla eelihst augschahschä.

Smags galds stahweja pee loga. Tehws un mahte, behrnus kehpi nehmuschi, uslahpo us galdu un skatijabs us uhdeneem, kas wisu mahju apskaloja. Mahja lihdsinajabs falai paschä juhwas widu.

Leetus gan bija mitejees — bet ko tas lihdsjeja? Jaw wisa istaba bija pilna ar uhdeni. Weens no behrneem sawas rozinas eebahja uhdeni un atkal prahija:

„Waj upe mahjä eenahkusi, maht', un waj mums nu wiseem janoflihst?“

Uhdens zehlahs arween augstak un augstak. Jaw wezakeem aplaisija kahjas un zelus. Jaw wineem fneedschabs gandrihs lihds kruhtim. Behrni jaw sen buhtu noslihkuschi, ja tehws mahte tos rokäs nebuhtu turejuschu.

Tehws mahte behrninus wehl reis nobutschoje un sawas dwehseles pawehleja Deewa rokäs. Te peepeschi, paschä weenpadsmitä stundi wini redseja swezes tuwojotees un tahsumä zilwekus dsirdeja fauzot. Nahburgi, draugi abrauzu ar laiwu un isglahba tos nabadsinäs, kuru uhdens til neschehligi bija mozijis.

Glahbeji tos weda us attahlu zeematu, fur uhdens newareja klahd tikt. Te bija falasisees leels pulks wihru, feewu un behrnu, ko tee paschi goda wihri ar sawu laiwu bija isglahbuschi.

Bet kambari guleja diwi, ko wini wairs nebija spehjuschi isglahbt, feewa un mas behrninsch. Glahbeji winu lihkus bija usgahjuschi pa uhdeni peldot.

„Nu, draugi,“ ta weens no glahbejem beedru usrunaja, „steigsimees papreeksch pee Wilka w tad pee Dawsona. Es juhs sinams jaw agral us Tschankas zeematu buhtu wedis, ja manim nebuhtu teikuschi, ka wisu Dawsoni esot pilsechta. Bet nu manim sina teef, ka tehws u mahte jaunato behrnu ween lihds nehmuschi. Lai Deews dod, ka nenahkam par wehlu.“

